

Subject card

Subject name and code	Methodology of history (lecture), PG_00167853						
Field of study	History						
Date of commencement of studies	October 2025		Academic year of realisation of subject		2025/2026		
Education level	Master's studies		Subject group		Obligatory subject group in the field of study Subject group related to scientific research in the field of study		
Mode of study	full-time studies		Mode of delivery		at the university		
Year of study	1		Language of instruction		Polish		
Semester of study	1		ECTS credits		2.0		
Learning profile	academic		Assessment form		exam		
Conducting unit	Institute of History -> Faculty of History -> Rector						
Name and surname of lecturer (lecturers)	Subject supervisor		dr Tomasz Maćkowski				
	Teachers		dr Tomasz Maćkowski				
Lesson types	Lesson type	Lecture	Tutorial	Laboratory	Project	Seminar	SUM
	Number of study hours	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	E-learning hours included: 0.0						
Learning activity and number of study hours	Learning activity	Participation in didactic classes included in study plan		Participation in consultation hours		Self-study	SUM
	Number of study hours	30		2.0		20.0	52
Subject objectives	1. To present the chronological process of historical science development.2. To present the newest intellectual trends and concepts in modern historiosophy.						

Learning outcomes	Course outcome	Subject outcome	Method of verification
	[HISTMU2_W04] Has in-depth knowledge of the main developmental trends and major new developments in the historical sciences, with particular reference to the achievements of Polish historiography	The student has advanced knowledge of the main theoretical directions that have shaped contemporary historical science and its latest development concepts	[SW4] test/exam - oral or written
	[HISTMU2_W03] Knows in depth the terminology, theories, methodology and descriptive tools of the historical sciences and related sciences	The student has advanced knowledge of theories, methodology and description tools in the field of historical and related sciences	[SW4] test/exam - oral or written
	[HISTMU2_W02] Has in-depth knowledge of the methods and problems of research in selected fields of history, such as political history, social history, economic history, cultural history, regional history, family history, gender history, etc.	The student has advanced knowledge of selected areas of historical theory	[SW4] test/exam - oral or written
	[HISTMU2_W05] Has in-depth knowledge to critique, analyse and interpret a variety of sources used in historical research	The student is able to conduct a advanced analysis of historiographical sources, identifying their connections with theoretical views and political conceptions	[SW4] test/exam - oral or written
	[HISTMU2_K02] Is prepared to recognise the importance of knowledge in solving cognitive and practical problems and to consult experts when having difficulty solving a problem independently	The student is aware of the importance of science in solving cognitive problems and is able to refer to specialized opinions in argumentation	[SK4] test/exam - oral or written
	[HISTMU2_U01] Has in-depth research skills in the historical sciences to formulate and innovatively solve complex and unusual problems	The student has advanced research skills in order to enable him to formulate innovatively opinions and solve unusual problems	[SU4] test/exam - oral or written
Subject contents	1. Czy historyk jest w stanie dotrzeć do prawdy? (idealizm obiektywny; idealizm subiektywny; klasyczna koncepcja prawdy; koherencyjna koncepcja prawdy; pragmatyczna koncepcja prawdy; T.S. Kuhn; prawda wg R. Rorty'ego; koncepcja prawdy M. Foucault) 2. Czy historia jest nauką? (definicja nauki; historia wobec klasycznej definicji nauki; providencjalizm; racjonalizm; empiryzm; W. Windelband; nauki nomotetyczne; nauki idiograficzne; wpływ postmodernizmu na historię; scentystyczny model nauki a historia) 3. Historiografia klasyczna (filozofia G.W.H. Hegla; W. v. Humboldt; indywidualistyczny historyzm; L. v. Ranke i jego koncepcja dziejów; charakterystyka historiografii klasycznej) 4. Szkoła Annales i jej wizja historii (kryzys historiografii klasycznej; cechy modernizmu; M. Bloch; L. Febvre; F. Braudel i historia globalna; trzy miary trwania dziejów; historia antropologiczna i trzecie pokolenie Szkoły Annales) 5. Teoria modeli w historii (kwantyfikacja historii; kliometria; model jakościowy; model ilościowy; model kontrfaktyczny; R. Fogel i jego dokonania; DNorth i jego dokonania; R.P. Thomas; archeologia eksperymentalna) 6. Historiografia doby postmodernizmu (modernizm a postmodernizm; ideologia postmodernizmu; Z. Bauman; J. Derrida; J.-F. Lyotard; H. White i Metahistory; F. Ankersmit i teoria reprezentacji historycznej) 7. Metafory historiograficzne (język a kultura; język jako narzędzie komunikacji; narratywizm; pojęcie metafory historiograficznej (postęp, kryzys, rozwój, geneza, rewolucja, struktura) 8. Mikrohistoria a narracja historyczna (metanarracja; E. Le Roy Ladurie; C. Ginzburg; N. Z. Davis; R. Darnton; cechy mikrohistorii; antropologia historyczna) 9. Prezentyzm a anachronizm (B. Croce i jego poglądy; R. G. Collingwood; J. Dewey i jego poglądy na rolę historii; prezentyzm i jego definicje; błąd prezentyzmu w historii; anachronizm; historyzm; ahistoryzm; obiektywne uwarunkowania badań historycznych) 10. Pamięć i trauma a historia (doświadczenie przeszłości - pamięć i zapomnienie; holocaust i postpamięć; Art Spiegelman; P. Ricoeur pamięć zablokowana, pamięć manipulowana, pamięć zobowiązana; historia a pamięć zbiorowa; LaCapra i rola historyków względem pamięci) 11. Kryzys historii akademickiej? (przyczyny kryzysu; cechy historii akademickiej; propozycje historii niekonwencjonalnej; studia postkolonialne; studia etniczne; studia nad badaniem płci kulturowej; studia nad rzeczami) 12. Trendy intelektualne we współczesnej humanistyce i ich wpływ na naukę historyczną: nowy humanizm, posthumanizm, teoria ANT, nowy materializm 13. Historia a inne nauki badające przeszłość - we współczesnej perspektywie (historia a socjologia i antropologia; człowiek w perspektywie biologicznej i historycznej; historia a psychologia społeczna; archeologia historyczna i źródła kultury materialnej a nowy materializm) 14. Do czego jest potrzebna współcześnie historia? podsumowanie zajęć. 15. Egzamin pisemny		
Prerequisites and co-requisites	None		
Assessment methods and criteria	Subject passing criteria	Passing threshold	Percentage of the final grade
	written exam	51.0%	100.0%

Recommended reading	Basic literature	B. Literatura uzupełniająca. J. Appleby, L. Hunt, M. Jacob, Powiedzieć prawdę o historii, Poznań 2000. F. Ankersmit, Narracja, reprezentacja, doświadczenie. Studia z teorii historiografii, Kraków 2004. M. Bugajewski Maciej [red.], Czy przeszłość powinna być inna? Studia z teorii i historii historiografii, Poznań 2008. E. Carr, Historia. Czym jest, Poznań 1999. E. Domańska, Mikrohistorie: spotkania w międzyświatach, Poznań 2005. E. Domańska, Historie niekonwencjonalne. Refleksja o przeszłości w nowej humanistyce, Poznań 2006. E. Domańska, Pamięć, etyka i historia. Angloamerykańska teoria historiografii lat dziewięćdziesiątych, Poznań 2002. E. Domańska [red.], Teoria wiedzy o przeszłości na tle współczesnej humanistyki, Poznań 2010. E. Domańska, Historia egzystencjalna, Warszawa 2012. E. Domańska, Nekros. prowadzenie do ontologii martwego ciała, Warszawa 2017. J. Kowalewski [red.] Rzeczy i ludzie. Humanistyka wobec materialności, Olsztyn 2008. G. G. Iggers, Historiografia XX wieku. Przegląd kierunków badawczych, Warszawa 2010. D. R. Kelley, Granice historii. Badanie przeszłości w XX wieku, Warszawa 2009. D. LaCapra, Historia w okresie przejściowym. Doświadczenie, tożsamość, teoria krytyczna, Kraków 2009. W. M. Nowak, Robina G. Collingwooda filozofia historii, Lublin 2002. J. Ostoja-Zagórski, Gra i konieczność. Zbiór rozpraw z filozofii i historii historiografii, Bydgoszcz 2005. T. Pawelec [red.], Psyche i Klio. Historia w oczach psychohistoryków, Lublin 2002. T. Pawelec, Dzieje i nieświadomość. Założenia teoretyczne i praktyka badawcza psychohistorii, Katowice 2004. K. Polasik, Antropologiczny rekonesans historyka. Szkice o antropologii historycznej, Bydgoszcz 2007. K. Pomian, Przeszłość jako przedmiot wiedzy, Warszawa 2010. J. Pomorski, Historyk i metodologia, Lublin 1991 J. Pomorski, Paradygmat "New Economic History". Droga do "Nobla", Lublin 1995 J. Pomorski [red.], Metodologiczne problemy narracji historycznej, Lublin 1990. J. Pomorski [red.], Światopoglądy historiograficzne, Lublin 2002. J. Pomorski [red.], Między modernizmem a postmodernizmem w historiografii, Res Historica 19, Lublin 2005. A. Radomski, Historiografia a kultura współczesna, Lublin 2006. P. Ricoeur, Pamięć, historia, zapomnienie, Kraków 2006. P. Ricoeur, Czas i opowieść, Kraków 2008. K. Rosner, Narracja, tożsamość i czas, Kraków 2003. B. Skarga, Granice historyczności, Warszawa 1989. M. Solarska, Historia zrewoltowana. Pisarstwo historyczne Michela Foucaulta jako diagnoza teraźniejszości i projekt przyszłości, Poznań 2006. S. Tabaczyński [red.], Przeszłość społeczna. Próba konceptualizacji, Poznań 2012. J. Topolski, Jak się pisze i rozumie historię. Tajemnice narracji historycznej, Warszawa 1996 J. Topolski, Wprowadzenie do historii, Poznań 2001 W. Werner, Historyczność kultury. W poszukiwaniu myślowego fundamentu współczesnej historiografii, Poznań 2009. W. Wener, Wprowadzenie do historii, Warszawa 2012. H. White, Poetyka pisarstwa historycznego, Kraków 2000. H. White, Proza historyczna, Kraków 2009. P. Witek, M. Mazur, E. Solska [red.], Historia w kulturze współczesnej. Niekonwencjonalne podejścia do przeszłości, Lublin 2011. M. Woźniak, Przeszłość jako przedmiot konstrukcji. O roli wyobraźni w badaniach historycznych, Lublin 2010. Wprowadzenie do Metodologii historii, red. E. Domańska, J. Pomorski, Warszawa 2022 W. Wrzosek, Historia kultura- metafora. Powstanie nieklasycznej historiografii, Wrocław 1995. W. Wrzosek, O myśleniu historycznym, Bydgoszcz 2009. W. Wrzosek [red.] Świat historii. Prace z metodologii historii i historii historiografii dedykowane Jerzemu Topolskiemu z okazji siedemdziesięciolecia urodzin, Poznań 1998. W. Wrzosek [red.] Problemy współczesnej metodologii, Bydgoszcz 2009. K. Zamorski, Dziwna rzeczywistość. Wprowadzenie do ontologii historii, Kraków 2008.
	Supplementary literature	None
	eResources addresses	
Example issues/ example questions/ tasks being completed		
Work placement	Not applicable	

Document generated electronically. Does not require a seal or signature.